

Vatandaşlık Eğitimi Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin Sosyal Bilgiler Öğretimine Yansımaları**

Hakan AKDAĞ¹ & Seval KILIÇ*¹

¹Mersin Üniversitesi, Türkiye

Gönderilme Tarihi: Haziran 2019

Kabul Tarihi: Haziran 2019

Öz:

Dünya tarihinde geçmişten günümüze meydana gelen olaylar ve özde insanoğlu sürekli bir değişim geçirmiştir/geçirmektedir. Bu değişimler bireysel anlamda olabileceği gibi elbette siyasi ünite olarak devletlerin yönetim anlayışlarında da kendini göstermektedir. Yakın zamana kadar parlamenter sistem ile yönetilen Türkiye Cumhuriyeti 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylaması sonucunda %51,18 oy oranı ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi halk tarafından kabul edilmiştir. Söz konusu bu yeni sistem ile şimdiye kadar yaşanan ve hükümet modeli kaynaklı olan temel sorunların giderilmesi amaçlanmıştır. Devletin yürütme organı yeniden şekillendirilmiştir. Cumhurbaşkanı adaylığı ve seçimi, Cumhurbaşkanı'nın görev, yetki ve nitelikleri yeniden belirlenmiştir. Sosyal Bilgiler, sosyal bilimler olarak, vatandaşlık eğitimi kapsamında ve yansıtıcı düşünme bağlamında değerlendirilen bir alandır. Sosyal bilgiler dersi de kaynağını bu üç temel yapıya göre şekillendiren temel derslerden biridir. Vatandaşlık aktarımında önemli bir rolü olan Sosyal Bilgiler dersi, Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni hükümet sisteminin öğrencilere aktarımı konusunda etkili olacağı söylenebilir. Bu çalışmada Sosyal Bilgiler dersi öğretim programları ve ders kitapları ile 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve ders kitabında Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni hükümet sistemi olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili kazanım, konu vb. bilgilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi kullanılmıştır. İlgili dokümanların incelenmesi sonucunda Sosyal Bilgiler öğretim programları ve ders kitapları ile 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve ders kitabında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine ilişkin kazanım ve verilen bilgilerin yeterli olmadığı dikkat çekmiştir. Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasal olarak girdiği yeni dönemi ifade eden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Sosyal Bilgiler öğretim programları ve ders kitapları ile 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve ders kitabında yer alması gerektiği önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, sosyal bilgiler, vatandaşlık eğitimi, doküman analizi.

Abstract

In the history of the world, the events that have occurred from the past to the present and people in particular have constantly undergone /are constantly undergoing a change. These changes may be in the individual sense as well as the management of states as political units of course also shows itself more. Until recently while the republic of turkey be managed with the parliamentary system The Presidential Government System was adopted by the public with a vote rate of 51.18% on 16 April 2017. Elimination of the

*Sorumlu Yazar E-mail: seval.kilic2017@gmail.com

Orcid ID: 0000-0002-0532-3883

** Bu çalışma, 18-21 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen 3. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

main problems stemming from the government model so far with Presidential Government System aimed. The executive organ of the state is reshaped. The nomination and election of the President, the duties authority and qualifications has re-determined. Social sciences as social studies is an area that is evaluated in the context of citizenship education and reflective thinking. Social studies are one of the basic courses that shape their source according to these three basic structures. Social Studies course which has an important role in the transfer of citizenship may be said to be effective in teaching to students the new system of government of the Republic of Turkey. In this study, Social studies course curriculums and textbooks and 8th grade Turkish Republic Revolution History and Kemalism course curriculum and textbook gain related to the Presidential System of Government, subject, etc. information is intended to be examined. Document analysis which is one of the qualitative research methods is used as the method. As a result of the study, it was noteworthy that social studies curriculum and textbooks and the 8th grade Turkish Revolution History and Kemalism course curriculum and textbook have not enough learning outcome and informations about the Presidential Government System. The Republic of Turkey has entered a new era as political. In this context, Presidential Government System has been made recommendations in the proposal should take place in social studies curriculum and textbooks and the 8th grade Turkish Revolution History and Kemalism course curriculum and textbook.

Keywords: Presidential government system, social studies, citizenship education, document analysis.

GİRİŞ

Sosyal Bilgiler dersi, öğrencilere insan ilişkileri ve vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için disiplinler arası yaklaşıma dayalı tarih, coğrafya, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji ve sosyoloji gibi sosyal bilimlerin kaynaştırılmasıyla oluşturulmuştur (MEB, 2015: 1). Yani Sosyal Bilgiler pek çok sosyal bilimi bünyesinde barındırır. Ayrıca vatandaşlık eğitimi boyutu da göz ardı edilmemelidir. Barr, Barth ve Shermis (1978), Sosyal Bilgiler 'in, vatandaşlık eğitimi amacıyla sosyal bilimler ile beşerî bilimlerin bir sentezi olduğunu belirterek Sosyal Bilgilerin daha çok vatandaşlık eğitimi ve vatandaşlık bilinci oluşturma amacıyla hareket ettiğini savunmuşlardır.

Amerika Birleşik Devletlerin 'de yüzyılı aşkın bir süre önce başlayan Sosyal Bilgiler öğretimi, günümüze kadar "Vatandaşlık Aktarımı Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi", "Sosyal Bilim Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi" ve "Yansıtıcı Araştırma Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi" olarak üç temel yaklaşıma göre planlanmıştır (Barr, Barth ve Shermis, 1978).

Vatandaşlık Aktarımı Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi en eski yaklaşımdır. Bu yaklaşımın amacı; kültürel temel değer ve inanışları genç kuşağa aktarmaktır (toplumsallaşma/ sosyalizasyon). Programın içeriği; geçmişi öğrenme, geçmiş ve gelecekle gurur duyma, sorumluluk alma, uygun davranışlar sergileme, otoriteye bağlılık olarak açıklanabilir (Tay, 2010: 14).

Sosyal Bilim Olarak Sosyal Bilgilerde etkili vatandaşlık eğitimi çocuğun sosyal bilimlerin yöntemlerini kullanarak gerçekleştirebileceği fikrine dayanır. Bu bağlamda Sosyal Bilim Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi, sosyal bilimlere ait bilgi, beceri ve değerlerin kazandırılmasının etkili vatandaşlık için en iyi yol olduğu görüşündedir (Tay, 2010: 15). Sosyal bilimciler tarafından tanımlanan önemli bilimsel bulgular, bakış açıları ve sorunlar, Sosyal Bilgiler programlarının içeriğini oluşturur (Öztürk, 2011: 5).

Yansıtıcı İnceleme Olarak Sosyal Bilgiler öğretiminde ise amaç öğrencilerin bireysel ve toplumsal problemleri tanımlama, analiz etme ve karar verme süreçlerini geliştirmektir (Tay, 2010: 15). Önceden belirlenmiş bir içerik söz konusu değildir. İçerik öğrenci ilgi ve

ihtiyaçları ve güncel konu ve sorunlar göz önünde bulundurularak belirlenir. Öğrencilerin bireysel ve kamusal problemleri tanımlayıp analiz edebilecekleri ve bunlara yönelik bilgiye dayalı kararlar alabilecekleri öğrenme öğretme süreçlerine ağırlık verilir (Öztürk, 2011: 6).

Tüm bu bilgiler ışığında Sosyal Bilgiler öğretiminin Türkiye'de uygulanmaya başlayan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ni gelecek kuşakların anlayabilmesi adına önemli bir yerde olduğu söylenebilir. Bu çalışmada Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Sosyal Bilgiler öğretim programları ve ders kitapları ile 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve ders kitabı incelenmiş ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin öğrencilere aktarılması adına Sosyal Bilgiler öğretiminde mevcut yerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamına Sosyal Bilgiler öğretim program ve ders kitaplarının yanı sıra 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve ders kitabının dahil edilmesinin nedeni Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersini de okutabiliyor olmasıdır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi

Hükümet sistemleri siyasal istikrarı etkileyebilir. Bir ülkedeki siyasi istikrarın temelleri ne denli sağlamısa o ülkede hem ekonomik ve sosyal alanlarda daha kolay gelişim sağlanabilir hem de o ülkenin vatandaşları kendilerini daha güvende ve huzurlu hissedebilirler.

Tarih boyunca birçok hükümet sistemi farklı ülkelerde farklı zamanlarda benimsenmiştir. Bu hükümet sistemlerini birbirinden ayıran temel özellik ise kuvvetler arasındaki ilişki dereceleri olmuştur. Hükümet sistemlerinin sınıflandırılmasında genel olarak yasama ve yürütme arasındaki paylaşımı ve bu kuvvetler arasındaki ilişkiler ile kuvvetlerin birbirinden ne denli ayrı veya birbirine ne denli yakın olduğu ile yapılmaktadır (Akçakaya ve Özdemir, 2018: 924).

Demokratik siyasal sistemler; parlamenter sistem, başkanlık sistemi, meclis hükümeti sistemi ve parlamenter sistem ile başkanlık sisteminin karması olan yarı başkanlık sistemi olarak dört türden bahsedilmektedir (Yolcu ve Sezgin, 2018: 149). Parlamenter sistemde yasama ve yürütme organları birbirinden yumuşak şekilde ayrılmıştır. Meclis hükümeti sisteminde kuvvetler birliği vardır. Yasama ve yürütme yetkisi meclis tarafından kullanılmaktadır. Başkanlık sisteminde yasama ve yürütme organları işlevsel ve organik olarak ayrı olmakla birlikte güç ve otorite açısından birbirlerine eşittir. Yarı başkanlık hükümet sisteminde ise başkanlık sistemi ile parlamenter sistemin bazı özelliklerini karışmış haldedir.

Türkiye Cumhuriyeti demokrasi tarihine baktığımızda ise farklı dönemlerde uygulanmış farklı yönetim şekilleri karşımıza çıkar. 1921 Anayasası'nda, o dönemin şartları nedeniyle yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin tümünün bir yerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'nde toplandığı "Meclis Hükümeti Sistemi" benimsenmiştir. Ardından 1924 Anayasası'nda, yine güçlerin birliğine ancak görevlerin ayrılığına dayanan karma bir hükümet sistemi geliştirilmiştir (Çolak ve Uzun, 2017: 196). 1961 Anayasası ile kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsenmiş ve parlamenter sistem uygulanmaya başlanmıştır. 1982 anayasası ile yine parlamenter sistem benimsenmiştir. 2007 yılında yapılan bir anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanı'nın halk tarafından seçilmesi kabul edilmiş ve sistem resmîyette belirtilmesi bile yarı başkanlık niteliğindedir (Çolak ve Uzun, 2017:203). 16 Nisan 2017 Pazar günü yapılan anayasa değişikliği halkoylamasında evet oyu verenlerin oranı %51,18'dir (T.C Yüksek Seçim Kurulu: Seçim Arşivi, 2019). Böylelikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi resmi olarak kabul edilmiştir. 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan cumhurbaşkanlığı seçimi ile

oyların %52,59'unu alan Recep Tayyip Erdoğan hükümet sistemi değişikliğinden sonra seçilen ilk cumhurbaşkanı olmuştur (T.C. Yüksek Seçim Kurulu: Seçim Arşivi, 2019).

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi doğrudan halk tarafından seçilen ve tüm yürütme görev ve yetkisine sahip olan cumhurbaşkanının bulunduğu, millet adına yetki kullanan kuvvetlerin sert ayrılığına dayanan yönetim sistemidir (Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, 2018: 16). Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ülkemiz için yeni bir kavramdır. Bu nedenle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında bazı yanlışlar yaşanabilir. Yolcu ve Sezgin (2018)'in yapmış olduğu araştırmalara göre Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi genel olarak başkanlık sistemi ile karıştırılmaktadır. Google aramaları dikkate alınarak yapılan bu çalışmada Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile karşılaştırıldığında çalışmada belirlenen tarih aralığında başkanlık sisteminin daha yüksek düzeyde arandığı görülmektedir ki bu durum Yolcu ve Sezgin'in (2018: 159) çalışmasının ana varsayımı olan halkın sistemi başkanlık sistemi olarak algıladığı varsayımını doğrulamaktadır. Ayrıca hükümet sisteminin değişmesi beraberinde siyasal rejim değişikliğine yol açabileceği eleştirisini de getirmiştir. Ancak anayasanın devletin şeklini düzenleyen ilk üç maddesi ile bunu güvence altına alan 4. maddesinde bir değişiklik olmadığına göre, bölgeler veya iller düzeyinde siyasal özerkliğe yol açacak ve yasama gücü olan yerel parlamentolar kurulmadığına göre ve son olarak yalnızca yürütmeye ilişkin değişiklikleri içeren bir düzenleme olduğuna göre siyasal rejim tartışmalarının yersiz olduğu belirtilebilir (Turan, 2018: 79).

Türkiye'ye özgü yeni bir hükümet modeli olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi (Bilir, 2017: 252) ile parlamenter sistemdeki yürütmenin çift başlılığı yani başbakan-bakanlar kurulu ile cumhurbaşkanının yürütme erkine sahip olması durumu sona ermiştir (Yıldırım, 2017: 35). Yürütme yetkisi cumhurbaşkanına verilmiştir. Sistemin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak anılmasının sebebi de budur. Yasama ve yürütme organları hukuken eşit konumdadırlar. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde yasama ve yürütme organları hem işlevsel hem de organik açıdan birbirlerinden ayrılmış durumdadırlar (Bilir, 2017: 254). İşlevsel ayrılık; basit anlamda yasama organının görevi kanun yapmak, yürütme organının görevi ise ülkeyi yönetmektir şeklinde ifade edilebilir. Yani her organ kendi görevini yerine getirir diğerine müdahale edemez. Organik anlamda ayrılık ise hem yasama hem de yürütmenin ayrı organlar tarafından yerine getirilmesi ve bu organların birbirine müdahale etme hakkının olmadığı anlamına gelir. Ayrıca yasama ve yürütme organlarının karşılıklı olarak seçimi yenileme yetkileri vardır. Yani yasama organı seçimleri yenileme kararı almak isterse hem kendi hem de cumhurbaşkanlığı seçimleri yenilenecektir. Bu yeni sisteme göre seçimlerde bir kişi hem cumhurbaşkanı hem de milletvekili adayı olamayacaktır. Yürütme makamı, seçim dönemi dışında boşalmışsa ve yeni seçilen Cumhurbaşkanı milletvekili ise milletvekilliği düşecektir (Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, 2018: 16). Halkında cumhurbaşkanı adayı gösterebilmesi sağlanmıştır. 100 bin seçmen cumhurbaşkanı adayı teklif edebilmektedir (Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, 2018: 17). Cumhurbaşkanı sadece bütçe kanunu teklifi verebilir, yürütme yetkisi ile ilişkili konularda cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkartabilir.

Yürütme ile ilgili yetkiler tek bir kişide toplanmasından ötürü koalisyon hükümet ihtimali de ortadan kalkmıştır. Bu sayede yürütmede istikrar sağlanabilecektir. Ayrıca yürütme yetkisini kullanan cumhurbaşkanının sorumsuzluğu kaldırılmış; belli şartlarla cezai sorumluluğu getirilmiştir (Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, 2018: 18).

2017 Anayasa değişikliğiyle kabul edilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi daha önceki sistemlere kıyasla avantaj sağladığı bazı noktalar olmakla birlikte bazı alanlarda avantajdan bahsetmek mümkün olmayabilir. Bu alanlardan birisi yargının yürütme gücünün etkisine açık bir şekilde kurgulanmış olmasıdır. Başta Anayasa Mahkemesi olmak üzere yüksek yargının oluşumunda yürütmenin oldukça önemli bir etkisi olduğu söylenebilir. Cumhurbaşkanının siyasi bir taraf olması ve yürütmeden sorumlu tek kişi olması onu olduğundan daha güçlü bir konuma sahip kılabilirdiği gözlemlenebilmektedir (Yazıcı, 2019: 24).

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacını “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin Sosyal Bilgiler öğretimine yansımaları nasıldır?” problem cümlesi oluşturmaktadır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır.

1. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili Sosyal Bilgiler öğretim programı ve 4., 5., 6. ve 7. Sınıf ders kitaplarında yeterli bilgiler yer almakta mıdır?
2. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili 8. Sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programı ve ders kitabında yeterli bilgiler yer almakta mıdır?

Sınırlılıklar

Araştırmanın tamamlanması kapsamında birtakım sınırlılıklardan hareket edilmiştir. Bunlar:

1. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılı ile,
2. Sosyal Bilgiler öğretim programı ile,
3. Sosyal bilgiler 4.,5.,6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitapları ile,
4. 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programı ile,
5. 8. Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabı ile,
6. Söz konusu kitaplarda yer alan etkinliklerle sınırlıdır.

YÖNTEM

Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretim programları ve ders kitapları ile 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programı ve ders kitabı analiz edilmiştir. Yöntem olarak nitel verilerin analizi için kullanılan doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Söz konusu öğretim programlarındaki kazanım ve ders kitaplarındaki yönetim biçimleri ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkındaki konu ve konuların kapsamındaki bilgiler incelenmiş ve analiz edilmiştir.

Araştırma dahilinde verilere ulaşmak için Sosyal Bilgiler ile Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programlarından ve MEB Ders Kitaplarından yararlanılmıştır. Öğretim programları ve ders kitaplarındaki yönetim biçimlerinin ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin nasıl ne derecede ele alındığının tespitinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmada 2018 yılında hazırlanan öğretim programları ile 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde devlet okullarında okutulan ilgili ders kitapları analiz edilmiştir. Bulguların sunumu sınıf dereceleri göz önünde bulundurularak 4. sınıftan 8. sınıfa doğru olacak şekilde sunulmuştur.

BULGULAR, YORUM VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamında belirlenen genel amacı gerçekleştirmek için belirlenen alt problemlere göre yapılan analizler çerçevesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar alt problemlere göre sıralanarak verilecektir.

1. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumları

“Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili Sosyal Bilgiler öğretim program ve 4., 5., 6. ve 7. Sınıf ders kitaplarında yeterli bilgiler yer almakta mıdır?” alt problemine yönelik yapılan analizler sonucu şu sonuçlar elde edilmiştir.

Sosyal Bilgiler dersi ilkököl 4. sınıf ve ortaoköl 5, 6 ve 7. sınıf müfredatında bulunan bir derstir. Konular belirlenmiş yedi öğrenme alanı çerçevesinde ele alınmıştır. Tüm sınıf derecelerinde aynı öğrenme alanları dahilinde farklı konular işlenmektedir.

İlkoköl 4. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ve ders kitabı incelenmiş, yönetim biçimleri ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında herhangi bir kazanım konu ya da bilgiye rastlanılmamıştır (MEB, 2018a). Aynı şekilde ortaoköl 5. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ile ortaoköl ve imam hatip ortaokullarında okutulan Sosyal Bilgiler ders kitabında yönetim biçimleri ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında herhangi bir kazanım konu ya da bilgi ile karşılaşılmamıştır (MEB, 2018b).

Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 6. sınıf kazanımları incelendiğinde kazanımlar arasında yönetim biçimlerine ilişkin kazanımlar bulunmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini doğrudan ilgilendiren bir kazanım bulunmamaktadır. İlgili kazanımlar "Etkili Vatandaşlık" öğrenme alanındadır (MEB, 2018f: 22). Bu kazanımlar

- "Demokrasinin temel ilkeleri açısından farklı yönetim biçimlerini karşılaştırır.”,
- “Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde yasama, yürütme ve yargı güçleri arasındaki ilişkiyi açıklar." (Bu kazanım dahilinde kuvvetler ayrılığı ilkesi ile yasama yürütme ve yargı güçlerinin her birinin kendine has yetki ve sorumluluklarının olduğu üzerinde durulur.)

Ortaoköl ve imam hatip ortaokulları 6. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında "Etkili Vatandaşlık"(MEB, 2018c: 186-217) öğrenme alanındaki konular sırasıyla "Nasıl Bir Yönetim", "Üç Kuvvet", "Yöneticilerimiz ve Biz", "Hayatın İçinde Demokrasi", " Haklarımın Bilincindeyim" ve "Kadın ve Toplum “dur. Bu konulardan ilk iki konuda yönetim biçimleri ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

- "Nasıl Bir Yönetim" (MEB, 2018c: 188-191) başlığı altında ilk olarak eşitlik, çoğunluk, milli egemenlik, katılım, çoğulculuk ve özgürlük kavramlarına değinilmiştir (MEB, 2018c :188).
- "Yönetim Biçimleri” (MEB, 2018c: 188-191) alt başlığında cumhuriyet, monarşi, oligarşi ve teokrasi yönetim biçimleri ele alınmıştır. Cumhuriyet yönetim biçimi ile ilgili ilk olarak tanımı yapılmış, özellikleri belirtilmiş ve milli egemenlik kavramı üzerinde durulmuştur. Atatürk'ün "Cumhuriyet rejimi demek demokrasi sistemi ile devlet şekli demektir." sözü üzerinden "demokratik cumhuriyetin" tanımı yapılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti devletinin yönetim biçiminin cumhuriyet olduğu bilgisi

verilmiştir. Anayasamızın birinci maddesindeki "Türkiye Devleti bir cumhuriyettir." bilgisi de verilmiştir. Son olarak "6. sınıf öğrencisi olarak demokrasinin hangi temel ilkelerinden yararlanıyorsunuz?" sorusu yöneltilmiştir (MEB, 2018c: 189). Monarşi, oligarşi ve teokrazi yönetim biçimlerinin ile ilgili tanımları yapılmış, özellikleri belirtilmiş ve hangi ülkelerde uygulandığına dair örnekler verilmiştir (MEB, 2018c: 189-190).

- "Üç Kuvvet" (MEB, 2018c: 192-195) konusunda genel olarak yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin tanımları, yetkilerin kimler tarafından kullanıldı ve özellikleri üzerinde durulmuştur. İlk olarak yasama yetkisinin devletin yasa (kanun) yapma, değiştirme ve yürürlükten kaldırma yetkisi olduğu, tarih boyunca bu yetkinin kimler ve hangi kurumlar tarafından kullanıldığı, günümüzde ülkemizde bu yetkinin TBMM'ye ait olduğu üzerinde durulmuş, TBMM üyelerinin genel oyla seçilen milletvekilleri olduğu ve bu milletvekillerinin bütün milleti temsil ettiği belirtilmiştir. "Anayasaya göre seçilen milletvekillerinin bütün milleti temsil etmesinin önemi nedir?" sorusu sorulmuştur. Yasama yetkisini kullanan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetki ve sorumluluklarından örnekler verilmiştir (MEB, 2018c: 192-193). Yürütme yetkisi hakkında bilgiler verilmiştir. Yürütmenin meclisin yaptığı yasaları uygulama yani kanunlar çerçevesinde ülkeyi yönetme yetkisi olduğu üzerinde durulmuştur. Halk oylaması öncesinde yürütme yetkisinin cumhurbaşkanı ve bakanlar kurulu tarafından kullanıldığı, halk oylaması sonrasında ise yürütme yetkisinin sadece cumhurbaşkanı tarafından kullanıldığı anayasamızdaki ilgili maddeler aracılığı ile belirtilmiştir. Ayrıca ülkemizde 24 Haziran 2018'de yapılan seçimlerin ardından Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildiği bilgisi verilmiştir. Yürütmenin başı olan cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden örnekler sunulmuştur (MEB, 2018c: 193). Yargı yetkisinin tanımı verilmiş, yargının hukuk devletinin güvencesi olduğu üzerinde durulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu ve yargı yetkisinin bağımsız mahkemelere ait olduğu anayasamızın ilgili maddesi ile vurgulanmıştır. Yasaların anayasaya uygunluğunu yargı denetimine açık olduğu ve Anayasa Mahkemesi tarafından şekil ve esas bakımından denetlendi ifade edilmiştir. Yürütme organının da yasalara uyumasının zorunlu olduğu ve yapılan işlerin hukuka uygunluğunu Danıştay ve İdari Mahkemeler gibi yüksek mahkemelerce denetlediği vurgulanmıştır (MEB, 2018c: 194). Kuvvetler ayrılığı ilkesinin ne olduğu üzerinde durulmuş, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuvvetler ayrılığı ilkesini benimsendiği bilgisi verilmiştir (MEB, 2018c: 194).

7. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ve ortaokul ve imam hatip ortaokullarında okutulan Sosyal Bilgiler ders kitabında ilgili konulardan yönetim biçimleri ile ilgili kazanım ve bazı bilgiler karşımıza çıkmaktadır. Bu kazanım ve bilgiler "Etkili Vatandaşlık" öğrenme alanı dahilindedir. Ancak bu bilgiler daha çok demokrasi hakkında olup ele alınan konularda Cumhuriyet yönetim biçimine yer yer değinilmiştir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında herhangi bir kazanım ya da bilgi göze çarpmamaktadır.

7. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programındaki ilgili kazanımlar "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanında yer almaktadır (MEB, 2018f: 25). Bunlar:

- "Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar."
- "Atatürk'ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar."

7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabındaki Cumhuriyet rejimi ile ilgili bilgiler "Demokrasi Serüveni" "Atatürk'ten Milletimize Armağan" "Cumhuriyetimi Seviyorum" konu başlıkları altında ele alınmıştır.

- "Demokrasi Serüveni" (MEB, 2018d: 196-201) konusunda hazırlık çalışmaları başlığı altında "Tarih boyunca devletlerin farklı yönetim şekillerini sahip olmasının sebebi ne olabilir?" sorusuyla öğrencilerin konu hakkında düşünülmesi sağlanamamıştır. Demokrasinin tarihçesi hakkında bilgi verilmiştir. Ülkemizde temsili demokrasinin uygulandığı ancak referandum (halk oylaması) uygulamasının doğrudan demokrasiye uygun olduğu üzerinde durulmuştur (MEB, 2018d: 196). Demokratik devletlerin temel ilkeleri açıklanmıştır (MEB, 2018d: 197). Eski Türk devletlerindeki ve Türk İslam devletlerindeki hangi uygulama ve kurumların demokrasi ilkelerine benzediği üzerinde durulmuştur (MEB, 2018d: 199). Osmanlı Devleti'ndeki demokratikleşme sürecine kısaca değinilmiştir (MEB, 2018d: 200).
- "Atatürk'ten Milletimize Armağan" (MEB, 2018d: 202-205) konusunda Mustafa Kemal Atatürk'ün, cumhuriyet ve demokrasinin ülkemizdeki kurucusu olduğundan bahsedilmiştir. Mustafa Kemal Atatürk'te cumhuriyet ve demokrasi fikrinin nasıl oluşup şekillendiği ve bu fikir için tarihi süreçte neler yaptığı hakkında bilgilere yer verilmiştir (MEB, 2018d: 202). Millî mücadele döneminde Osmanlı Mebusan Meclisi'nin açılması ve Misakı Milli kararlarının yayınlanması üzerinde durulmuş ve bu adımların bağımsızlık için çok önemli olduğu belirtilmiştir (MEB, 2018d: 202-203). 23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi'nin açılması ve sonrasında da 29 Ekim 1923'te cumhuriyetin ilanının millet egemenliği adına önemli olduğu üzerinde durulmuştur. Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilk cumhurbaşkanı olduğu bilgisi verilmiştir (MEB, 2018d: 204). Türkiye'de çok partili hayata geçiş denemeleri hakkında bilgi verilmiş ve Atatürk'ün çok partili hayata geçişi neden bu kadar önemsendiği üzerinde durulmuştur. 1946 yılında Demokrat Partinin kurulması ve 1946 seçimlerine katılması sonucunda çok partili hayata geçildiği bilgisi verilmiştir (MEB, 2018d: 205).
- "Cumhuriyetimi Seviyorum" (MEB, 2018d: 206-209) konusu dahilinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin demokratik bir devlet olduğu belirtilmiş ve anayasamızdaki "Cumhuriyetin Temel Nitelikleri"ni ifade eden 2. maddesine yer verilmiştir. Demokratik devletlerde hakimiyet milletle ait olduğu ve yöneticilerin seçimle başa geldiği, vatandaşların seçme ve seçilme hakkına ve herkesin eşit oy hakkına sahip olduğu, seçimlerini gizli oy açık sayım ilkesine uygun yapıldığı üzerinde durulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına saygılı ve tüm hukuk sisteminin insan haklarına uygun olduğu belirtilmiştir (MEB, 2018d: 206). Laiklik kavramı üzerinde durulmuş ve demokrasi için neden gerekli olduğu vurgulanmıştır (MEB, 2018d: 207).

2. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumları

"Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili 8. Sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim program ve ders kitabında yeterli bilgiler yer almakta mıdır?" alt problemine yönelik yapılan analizler sonucu şu sonuçlar elde edilmiştir.

8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında toplam yedi ünite bulunmaktadır. Ünite kazanımlarına genel olarak bakılacak olursa yönetim biçimlerini kapsayan bazı kazanımların karşımıza çıktığını görebiliriz. Ancak doğrudan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini karşılayacak bir kazanımdan söz edemeyiz.

Bu ünitelerden 4. ünite olan "Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye" ünitesinde cumhuriyetin ilan edilmesi konusunu kapsayan kazanımlar yer alır (MEB, 2018g: 13). Bu kazanımlar:

- "Siyasi alanda meydana gelen gelişmeleri kavrar. "dır.

Cumhuriyet ile ilgili bir diğer kazanım:

- "Cumhuriyetin sağladığı kazanımları ve Atatürk'ün Türk milleti için gösterdiği hedefleri analiz eder." dir.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programının 5 ünitesi olan "Demokratikleşme Çabaları" ünitesinin:

- "Atatürk dönemindeki demokratikleşme yolunda atılan adımları açıklar." kazanımında Türkiye Cumhuriyeti'ndeki çok partili hayat denemeleri ele alınmış ve Büyük Nutuk'ta yer alan demokratikleşme çabalarına ilişkin kısımların belirtilmesi istenmiştir (MEB, 2018g: 14).

Son ünite olan "Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası" ünitesindeki;

- "Atatürk'ün Türk Milleti'ne bıraktığı eserlerinden örnekler verir." kazanımı dahilinde Atatürk'ün "En büyük eserim Türkiye Cumhuriyeti'dir." sözünün ele alınması istenmiştir.
- "Türkiye'de çok partili siyasi hayata geçişi hızlandıran gelişmeleri demokrasinin gerekleri açısından analiz eder." kazanımı dahilinde 1946 genel seçimine kadar olan sürecin ele alması gerektiği belirtilmiştir (MEB, 2018g: 14).

Ortaokul ve imam hatip ortaokullarında okutulan Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabındaki 4. ünite olan "Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye" ünitesindeki "Siyasal Alandaki Gelişmeler" (MEB, 2018e: 111-113) konu başlığı dahilinde "Saltanatın Kaldırılması" "Cumhuriyet'in İlanı" ve "1924 Anayasası'nın Kabulü" alt başlıkları ele alınmıştır.

- "Saltanatın Kaldırılması" (MEB, 2018e: 111) alt başlığında saltanatın kaldırılma nedenleri ve sağladığı avantajlar üzerinde durulmuştur.
- "Cumhuriyetin İlanı" (MEB, 2018e: 112) alt başlığı kapsamında Atatürk'ün Türk milletinin karakterine ve geleneklerine en uygun yönetim şekli olarak Cumhuriyeti tanımladığı vurgulanmıştır. Cumhuriyetin ilanı ile rejim tartışmalarının ve hükümet sistemi sorununun çözüldüğü belirtilmiştir.
- "1924 Anayasası'nın Kabulü" (MEB, 2018e: 113) alt başlığında 1921 Anayasası'nın değişen şartlara cevap vermediği ve yeni anayasaya ihtiyaç duyulduğu belirtilip 1924 Anayasası'nın özellikleri verilmiştir.

4. ünitedeki "İlelebet Cumhuriyet" (MEB, 2018e: 130-132) konusunun alt başlıkları olan "Onuncu Yıl Nutku" ve "Cumhuriyet Gençlere Emanet" konularını yönetim şekilleri ile ilişkilendirilebiliriz.

- "Onuncu Yıl Nutku" (MEB, 2018e: 130) alt başlığında Atatürk'ün cumhuriyetin ilanı nedeniyle 29 Ekim 1933 yılında yaptığı konuşmada kısa bir bölüme yer verilmiştir. Bu kısım içerisinde "Yurttaşlarım! Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir." cümleleri geçmektedir. Bu örnek ile cumhuriyetin ilanının tarihimiz için ne denli önemli olduğu bir kez daha vurgulanmıştır.
- "Cumhuriyet Gençlere Emanet" (MEB, 2018e: 132) alt başlığında ise bir sınıf ortamında öğretmen-öğrenci diyaloguna yer verilmiştir. Öğretmen öğrencilere düşüncelerini ifade etmeleri için sorular sormuş, öğrencilerde kendi fikirlerini dile getirmiştir. Bu sorular "Cumhuriyeti nasıl kazandık?", "Cumhuriyet ile neler kazandık?" ve "Cumhuriyetin kurulması ve geliştirilmesinde bizlere düşen görevler nelerdir?". Son olarak öğrencilere yönelik olarak "Siz de cumhuriyetin korunmasında ve yaşatılmasında bizlere düşen görevleri anlatan bir metin yazarak sınıfta paylaşınız." görevi verilmiş ve böylece öğrencilerin kendi düşüncelerini ifade etmeleri için zemin hazırlanmıştır.

"Demokratikleşme Çabaları" isimli 5. ünite "Demokratikleşme Yolunda Atılan Adımlar" (MEB, 2018e: 140-143) konu başlığı kapsamında "Güçlü Demokrasi, Güçlü Türkiye" alt başlığına yer verilmiştir.

- "Güçlü Demokrasi, Güçlü Türkiye" dahilinde Cumhuriyet Halk Fırkası (s.141), Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (s.141) ve Serbest Cumhuriyet Fırkası (s.142) hakkında bilgiler verilerek Türkiye Cumhuriyeti'nin çok partili hayata geçiş denemeleri ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Son ünite olan "Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası" ünitesinde yer alan;

- "İnsan Eserleriyle Yaşar" (MEB, 2018e: 177) konusunda Atatürk'ün en büyük eserinin Türkiye Cumhuriyeti olduğu ve kurduğu cumhuriyet ile millet iradesine dayanan yeni ve modern bir yönetim sistemini milletimize kazandırdığı belirtilmiştir.
- "Demokrasi Yolunda Güçlü Adımlar" (MEB, 2018e: 184-185) konu başlığı dahilinde Türkiye'deki çok partili hayata geçiş sürecini hızlandıran nedenler üzerinde durulmuş ve Demokrat Parti'nin kuruluş sürecine kısaca değinilmiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuçlar

Ülkelerin bünyelerinde gerçekleşen değişiklik ve yenilikleri özellikle genç nesillere benimsetebilmenin en kolay yolu resmi eğitim kurumları olan okullardaki eğitim öğretim sürecinden geçer. Bu süreçte öğretim programları iyi bir planlamaya sahip olmalıdır. Öğretim sürecinde temel ve en sık kullanılan materyal ders kitaplarıdır. Ders kitapları devletlerin ideolojilerini, çeşitli konulardaki algılarını, yaklaşımlarını, politikalarını yansıtan ayna gibidir (Osmanoğlu, 2019: 579). Özellikle öncelikli amacı etkili vatandaşlık yetiştirmek olan Sosyal Bilgiler öğretim programları ve ders kitapları bu açıdan önemli bir konuma sahiptir. Politik açıdan yaşanan değişim ve yeniliklerin iyi planlanmış bir Sosyal Bilgiler dersi ile öğrencilere benimsettirebiliriz. Sosyal Bilgiler programları ve ders kitaplarında doğrudan doğruya Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne ilişkin kazanım ve bilgiler bulunmama ile birlikte diğer yönetim şekillerine ait ve vatandaşlık bağlamında konular bulunmaktadır.

Özellikle parlamenter sistemin uzun yıllardır Türkiye’de uygulanması ve ilgili öğretim programları ve ders kitaplarının 2018 yılında yayınlanmış olması sebeplerinden ötürü Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne ilişkin ders programlarında kazanımların yer almaması ve ders kitaplarında yeterli bilgi ve etkinlik bulunmaması doğal karşılanabilir. Bu doğrultuda Sosyal Bilgiler öğretim program ve ders kitapları da amaca hizmet eder nitelikte olmalıdır.

1. İlkokul 4. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ve ders kitabı incelenmiş, yönetim biçimleri ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında herhangi bir kazanım konu ya da bilgiye rastlanılmamıştır (MEB, 2018a).

2. Aynı şekilde ortaokul 5. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programında ve ortaokul ve imam hatip ortaokullarında okutulan Sosyal Bilgiler ders kitabında yönetim biçimleri ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında herhangi bir kazanım konu ya da bilgi ile karşılaşılmamıştır (MEB, 2018b).

3. 6. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı kazanımları incelendiğinde kazanımlar arasında yönetim biçimlerine ilişkin kazanımlar bulunmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini doğrudan ilgilendiren bir kazanım bulunmamaktadır.

4. 7. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ve ortaokul ve imam hatip ortaokullarında okutulan Sosyal Bilgiler ders kitabında ilgili konulardan yönetim biçimleri ile ilgili kazanım ve bazı bilgiler karşımıza çıkmaktadır. Bunlar da daha çok demokrasi hakkında olup ele alınan konularda Cumhuriyet yönetim biçimine yer yer değinilmiştir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi hakkında herhangi bir kazanım ya da bilgi göze çarpmamaktadır.

5. 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında ve ders kitabında kazanımlara ve ders kitabı içeriğine bakıldığında yönetim biçimlerini kapsayan bazı kazanımların karşımıza çıktığını görebiliriz. Ancak doğrudan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini karşılayacak bir kazanımdan söz edemeyiz.

Öneriler

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar çerçevesinde şu önerilerde bulunulabilir.

1. Sosyal Bilgiler öğretim programlarında ve ders kitaplarında (ortaokul 4-5-6-7. Sınıf) kazanım ve etkinlik boyutunda Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili açıklamalara yer verilebilir.

2. 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında ve ders kitabında da Sosyal Bilgiler programlarını destekleyici nitelikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi ile ilgili açıklamalara yer verilebilir.

3. Sosyal Bilgiler ve Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersleri dışında yönetim şeklinin anlatılacağı modüller hazırlanabilir.

4. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili kamu spotu, afiş, broşür vb. tanıtıcı materyaller hazırlanabilir.

KAYNAKLAR

- Akçakaya, M., Özdemir, A. (2018). Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve Siyasal İstikrar. Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi. Cilt:53. Sayı:3. Sayfa:922-944.
- Barr, R., Barth, J. L. ve Shermis, S. S. (2013). Sosyal Bilgilerin Doğası. (Çev.) Cengiz Dönmez, Ankara: Pegem Akademi.
- Barr, R. D.; Barth, J. L. & Shermis, S. S. (1978). The nature of social studies. California: ETC Publications Barth, J. L. (1991), Elementary and Junior High-Middle School Social Studies Curriculum, Activities and Materials, Maryland, University Press of America, Inc
- Bilir, F. (2017). Türkiye'ye Özgü Yeni Bir Hükümet Modeli: Cumhurbaşkanlığı hükümet Sistemi. Yeni Türkiye Dergisi. Sayı:94. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi Özel Sayısı. Sayfa:252.
- Çolak, Ç., D., Uzun, A. (2017). Türkiye Siyasal Hayatında Başkanlık Sistemini Gündeme Getiren Liderler: Türkeş, Demirel, Özal ve Erdoğan. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. Cilt:10. Sayı:50. Sayfa:196-214.
- Osmanoğlu, A., E. (2019). Öteki Devletler ve Milletler: Sosyal Bilgiler Ders Kitabı Analizi. Kastamonu Eğitim Dergisi. Cilt:27. Sayı:2. Sayfa:577-587.
- Öztürk, C. (2011). Sosyal Bilgiler: Toplumsal Yaşama Disiplinlerarası Bir Bakış. Cemil Öztürk (Editör): Sosyal Bilgiler Öğretimi Demokratik Vatandaşlık Eğitimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Tay, B. (2010). Sosyal Bilgiler Öğretiminin Dünü, Bugünü ve Yarını. Refik Turan, Kadir Ulusoy (Editörler): Sosyal Bilgilerin Temelleri. Ankara: Maya Akademi.
- T. C. Millî Eğitim Bakanlığı (2018a). İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı (1. Baskı). Ankara: Tuna Matbaacılık AŞ
- T. C. Millî Eğitim Bakanlığı (2018b). Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı (1. Baskı). Ankara: Feryal Matbaası.
- T. C. Millî Eğitim Bakanlığı (2018c). Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı (1. Baskı). İstanbul: Netbil Basım ve Yayıncılık.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2018d). Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı (1. Baskı). Ankara: MEB Devlet Kitapları.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2018e). Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (1. Baskı). İzmir: Çağlayan Matbaası.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2015). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4, 5, 6 ve 7. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2018f). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları. Sayfa: 14-25.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2018g). Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 8. Sınıf). Ankara: MEB Yayınları. Sayfa: 11-14.
- T.C. Yüksek Seçim Kurulu: Seçim Arşivi, (2019 Şubat 24). www.ysk.gov.tr : <http://www.ysk.gov.tr/tr/16-nisan-2017-anayasa-degisikligi-halkoylamasi/5002> adresinden alındı.
- T.C. Yüksek Seçim Kurulu: Seçim Arşivi, (2019 Şubat 24). www.ysk.gov.tr : <http://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/24Haziran2018/KesinSecimSonuclari/2018CB-416D.pdf> adresinden alındı.
- Turan, M., A. (2018). Türkiye'nin Yeni Yönetim Düzeni: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi. Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi. Cilt:7. Sayı:3. Sayfa:42-91.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı. (2018). Yeni Sisteme Göre Yasama El Kitabı. Ankara: TBMM Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı Basımevi.
- Yazıcı, H. (2019). Yargının Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı İlkesi Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Sistemi. Liberal Düşünce Dergisi. Yıl:24. Sayı:93. Sayfa: 17-33
- Yolcu, T., Sezgin, A., A. (2018). Türkiye'de Siyasal Sistem Tartışmalarında Halkın Bilinç Düzeyi: Google Türkiye Aramaları Üzerine Bir İnceleme. PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi. Cilt:4. Sayı:1. Sayfa: 148-180.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, H. (2017). Parlamenter Sistem Krizleri ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi. İstanbul: Pozitif Yayınları.

EXTENDED ABSTRACT

The Reflection Of Presidency Government System To Social Studies Education In The Context Of Citizenship Education

Introduction

Social studies is a course focused directly on citizenship education (Öztürk, 2011: 2) . There are three prominent approaches in teaching Social Studies. These are "Social Studies as Citizenship Transfer", "Social Studies as a Social Science" and "Social Studies as Reflective Research". Throughout history, many governmental systems have been adopted in different countries at different times. The main feature that differentiated these governmental systems was their degree of relationship between the forces. In the classification of governmental systems, the division between the legislative and executive, relations between these forces and how close or apart the forces are to each other. (Akçakaya & Özdemir, 2018: 924). There are four types of democratic political systems. These are the parliamentary system, the presidential system, the parliamentary government system and the semi-presidential system (Passenger and Sezgin, 2018: 149). Republic of Turkey in democracy history different types of management have been applied in different periods. In the 1921 Constitution, unity of power the "Assembly Government System" was adopted. In the 1924 Constitution, a mixed system of government based on the unity of powers but with separate functions was developed. (Çolak and Uzun, 2017: 196). In the 1961 Constitution the principle of separation of powers was adopted. With the constitutional amendment made in 2007, the election of the President by the people was accepted and resembled the semi-presidential system. (Çolak & Uzun, 2017: 203). Republic of Turkey held on April 16, 2017 people have accepted the result of the vote in the Presidential System of Government. In the Presidential Government System, the president is elected by the people and the president has all executive duties and powers. It is based on the harsh separation of forces. (Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, 2018:16). Legislation and execution are equal. In the Presidential Government System, the legislative and executive bodies are separated from each other both functionally and organically. (Bilir, 2017: 254). Legislative and executive bodies are authorized to renew mutual elections. The coalition cannot be a government because the executive power is concentrated in one person. The irresponsibility of the President was abolished. Criminal responsibility was brought to the President (Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, 2018: 18).

Method

The main purpose of the research is to answer the question "What is the Reflection of the Presidential Government System on Social Studies Curriculum?". In this study, the Social Studies curriculum and course books and 8th grade History of the Republic of Turkey and Atatürk curriculum and course book were analyzed. Document analysis was used for the analysis of qualitative data. The method is qualitative data analysis methods document analysis. Document analysis involves the analysis of written materials that contain information about the cases or phenomena intended to be investigated. (Turgut, 2011: 239). The forms of management in the curricula and textbooks and the information about the subjects and subjects of the Presidential Government System were examined and analyzed. Social Studies and History of the Republic of Turkey and Atatürk courses in curriculum and

MEB's textbooks were utilized for access data in research. It is aimed to determine the management styles and how the Presidential Government System is handled in the curriculum and textbooks. In this study, educational programs prepared in 2018 and related textbooks taught in public schools in the 2018-2019 academic year were analyzed.

Result, Discussion

As a result of the research, the Presidential Government System isn't directly included in the social studies curriculum and textbooks. Social Studies programs and textbooks don't contain informations directly related to the Presidential Government System. There are acquisitions and information about management types. When the 6th grade learning outcome are examined, there are learning outcome related to the management styles among the learning outcome, but there isn't learning outcome directly related to the Presidential Government System. Some suggestions were made within the framework of the research. Social studies and 8th grade History of the Republic of Turkey and Atatürk in curriculum and textbooks learning outcome, activities and explanations related to the Presidential Government System may be included.